

МУҒАЛЛИМ ҲӘМ УЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЙ

Илимий-методикалық журнал

№ 3/1 2024

гуманитарные науки
естественные науки
технические науки

МУҒАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЙ

Илимий-методикалық журнал

2024

3/1-сан

*Озбекстан Республикасы Министрлер Кабинети жасындағы
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарапы менен дизимге алынды*

*Қарақалпақстан Баспа сөз ҳәм хабар агентлиги тәрепинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды.
№01-044-санлы гүйалық берилген.*

Нөкис

3/1-сан 2024

март

Шөлкемлестириүшилдер:

**Қарақалпақстан Республикасы Халық билимлендіриү Министрлигі,
ФЗПИИ Қарақалпақстан филиалы**

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ
Айтмурат АЛЬНИЯЗОВ
Сапардурды АБАЕВ
Адхамжон АБДУРАШИТОВ
Хайрула АЛЯМИНОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ
Дилшодхұжа АЙТБАЕВ
Интизар АБДИРИМОВА
Тұлқин АЛЛАЁРОВ
Мариғжон АХМЕДОВ
Умида БАХАДИРОВА
Фарҳад БАБАШЕВ
Ботир БОЙМЕТОВ
Гулзода БОЙМУРОДОВА
Шахло БОТИРОВА
Маманазар ДЖУМАЕВ
Аскар ДЖУМАШЕВ
Мухтар ЕРМЕКБАЕВ (Шымкент,
Қазақстан)
Алишер ЖУМАНОВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА
Холбай ИБРАГИМОВ
Шохида ИСТАМОВА
Умида ИБРАГИМОВА
Лола ИСРОИЛОВА
Алима КЕНЖЕБАЕВА (Тараз,
Қазақстан)
Ярмухаммат МАДАЛИЕВ (Шымкент,
Қазақстан)
Меруерт ПАЗЫЛОВА
Аскарбай НИЯЗОВ
Сабит НУРЖАНОВ
Захия НАРИМБЕТОВА

Хұшбоқ НОРБҮТАЕВ
Улфат МАҲКАМОВ
Уролбой МИРСАНОВ
Сафо МАТЧОН
Шукурилло МАРДОНОВ
Камаладин МАТЯКУБОВ
Арзы ПАЗЫЛОВ
Барлықбай ПРЕНОВ
Раъно ОРИПОВА
Бахтиёр РАХИМОВ
Фурқат РАЖАБОВ
Светлана СМИРНОВА (Москва, Россия)
Дилшода САПАРБАЕВА
Феруза САПАЕВА
Зайниддин САНАҚУЛОВ
Қаххор ТУРСУНОВ
Амина ТЕМИРБЕКОВА
Нурзода ТОШЕВА
Куанишбек ТУРЕКЕЕВ
Тажибай УТЕБАЕВ
Амангелди УТЕПБЕРГЕНОВ
Мамбеткерим ҚУДАЙБЕРГЕНОВ
Амангелди КАМАЛОВ
Воҳид КАРАЕВ
Гулмира ҚАРЛЫБАЕВА
Ризамат ШОДИЕВ
Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Рустам ФАЙЗУЛЛАЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Тармиза ХУРВАЛИЕВА
Умид ХОДЖАМҚУЛОВ
Жавлонбек ХУДОЙБЕРГЕНОВ
Гулрухсөр ЭРГАШЕВА
Гавхар ЭШЧАНОВА
Қонысбай ЮСУПОВ

МАЗМУНЫ

ТИЛ ХЭМ ЭДЕБИЯТ

Тилемуратова Г.Т. Көракалпок адабиётин ўқитишида халк оғзаки ижодидадан фойдаланиши усуллари	9
Aytbayev D.T. Ergash gapli qo'shma gaplarda diktum va modusning ifodalanishi	13
Mamarizayeva F.Z. Tarjimada badiiy asar uslubini saqlashning turli strategiyalari va bu jarayonning o'ziga xosligi (S.Ahmadning "Jimjitlik" asari misolida)	17
Qurbanova D.A. Neyrolingvistikaning fan sifatidagi ahamiyati	22
Odiljonova K.A. Leksikologiya hamda uni o'qitishga doir o'quv materiallari mazmuni hamda o'quvchilarda leksik kompetentlikni shakllantirish hamda so'zdan foydalana olishning mayjud ahvoli	27
Sultonkulov O.J. Zamonaliv tilshunoslikda "Vaqt" konseptini pragmatik jihatdan o'rganish masalalari	34
Еркибаева Г.Г., Тұрыналиева Г.Б., Абдикаримов А. Фразеологические словари и фразеологическая компетенция	39
Otabayev M. N. The role of games in teaching English	45
Majidova G. Strategies for developing students' critical thinking skills in teaching foreign languages	49

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Turumbetova A. Oqiw sabaqlarinan tisqari dógerk jumislarin ótkeriw metodikasi	54
Temirbekova A.O., Saribaeva B. Jähán tálím sistemasında - tálím	63
Тулишов Ф. Талабаларда креативликни баҳолашнинг ўзига хос хусусиятлари	67
Ismadiyarova U.A. Ma'naviy-ahloqiy tarbiya mexanizmlarini etnopsixologik qadriyatlar asosida takomillashtirish	73
Юсупов С. С. Таълим-тарбия тизимини бошқарувида раҳбарлик ва ташкилотчилик фаолиятининг педагогик асослари	80
Абдурахимов Қ.А. Тафаккур жараёнига айтиб туришларнинг таъсири ва роли	89
Рўзиматов Э.Й., Рўзиматов Э.Э. Замонавий ўқитувчи-келажак бунёдкори	99
Turdiqulova N.T. Kasbiy kompetentlikni shakllantirish jarayonida xorijiy tajribalardan foydalanishning samaradorligi	103
Хамрокулова Ш.Э. Даволаш педагогикасининг фан сифатида ривожланиши	113
Содиков У., Жўраев А. Масалаларни ечишида ўқувчиларда математик моделлаштириш кўйникларини шакллантириш	120
Абдуллаева Г.А. Маънавий тарбияни мидорий хусусиятлари	125
Хайдарова Х.Р. Ёшлардаги ахборот-виртуал саводхонликни ривожлантириша рақамли медианинг роли	130
Хамрокулова Ш.Э. Экологик тарбия механизmlarini takomillashтиришнинг методологик асослари	135
Худайназаров Т.А. Талабалар ўкув фаолияти самарадорлигини таъминлашда рағbat ва жазо феноменларининг роли	141
Ахрарова З.Б. Маънавий - ахлоқий тарбия жараёнларида Маҳмудхўжа Бехбудийнинг ижтимоий – педагогик меросидан фойдаланиш	148
Jumabaev A.D. Axloqiy ta'limdi qo'llaniladigan usullar va texnologiyalarning o'ziga xos xususiyatlari	154
Xushbaqov D. Q., Sodiqov U. J. Talabalarda mental dunyoqarashni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	163
Sultansaidova M.A. Xorijiy tajribalar asosida bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish	170
Абдурахимова Да.А. Интегратив ёндашув асосида бўлажак офицерларнинг ахлоқий-рухий, жанговар компетентлигини ривожлантириша маънавий маданиятнинг роли	175
Mirzayev Sh.T. Harbiy ta'l'im fakultetlari talabalarining innovatsion fikrflashlarini rivojlantirish omillari	182

Urozov F.I. O‘quvchilarni milliy o‘zlikni anglash kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari	188
Normurotova A. Tabiiy fanlarni o‘qitish mexanizmlarini integrativ yondashuv asosida takomillashtirish	194
Muxtarova L.A. Jahon ilm-fanida ekologik xavfsizlik muammolarini o‘rganish tendensiyalari	201
Sapayev U.A. Ta’lim jarayonida talabalarni innovatsion faoliyatga tayyorlash mexanizmlarini yaratish zarurati va uni jamiyatni rivojlanishidagi ahamiyati	209
Ibadullayev Q.M. O‘zgaruvchan dunyoda psixologik-pedagogika fanining o‘zgarishi	213
Teshabayeva Z.S. Ta’limni modernizasiya qilish sharoitida mustaqil ta’lim loyihalari orqali talabalarning kasbiy mahoratlarini shallantirish	219
Shodiyeva G.X. Ijtimoiy-gumanitar fanlarga oid darsliklarning o‘qitilish jarayonini o‘rganishning pedagogik mazmuni	222
Ruzmetova M.A. Bo’lajak pedagoging kasbiy kompetentsiyasi tushunchasining mazmun va mohiyati	227
Исманова М.А. Талабаларда касбий-креатив кўнгилмаларни шакллантиришнинг ривожлантириш йўллари	232
Saidqulova G.O. Yangi O‘zbekiston sharoitida ta’lim muassasalari rahbarining jamoada axloqiy muhitni shakllantirishdagi pedagogik yondashuvi	239
Abdumannopov M. I. Talabalarni pedagogik faoliyatga tayyorlashda e-assessmentning pedagogik-psixologik jihatlari	242
Xolmatova S.K. Kredit-modul tizimi bo‘yicha ta’lim olayotgan talabalarning mustaqil ishini tashkil etish	247
Axmadaliyev S.Y. Ta’lim va tarbiya uzlusizligini amalga oshirishning elektron resurslari	252
Бабашев Ф.А. Новые возможности в PR-движении высших образовательных организаций в Узбекистане: состояние, перспективы развития	255
Кадыркулов Е. Актуальные вопросы современной психологии	259
Shodmonov Sh.A. The impact of digitalization of education on contemporary pedagogy	263
Mominova G. Pedagogical conditions for the organization of home education for students with disabilities	269

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲӘМ РУЎХЫЙЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Овлақулов Н.А. Ҳукумат ва фуқаролар ўргасидаги муносабатларни мувозанатлаштируда оммавий ахборот воситаларининг ўрни	274
Уралова Р.М. Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон миллий университети асосий кутубхонасининг иккинчи жаҳон уруши йилларида фаолияти	278
Рустемов А.Т. Умумтаълим мактаб ўқувчиларида толерантлик маданиятини шакллантиришда ота-оналар ва ўқитувчиларнинг роли	284

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Xojanazarova R.M., Bazarbaeva S.K., Ametova U.SH., Tanirbergenova S. Oliy o‘quv yurtlariда kvant mexanika kursini o‘qitishda izchillik va uzlusizlik tamoyillarini qo‘llanishning nazariy asoslari	288
Muslimova Yu.Ch. Umumiy astronomiya kursida “gravitatsion to‘lqinlar” mavzusini o‘qitish	296
Muslimova Yu.Ch. Pedagogika universitetida astronomiyani o‘qitishni takomillashtirish	301
Hakimov B. M. Geogebra yordamida tasvirlarni modellashtirish	306
Tursunov Q.Sh., Murodillayeva M. A. Neft gaz kimyo sanoati texnologiyasi ta’lim yo‘nalishi talabalarida kasbiy mobillikni shakllantirish muammolarni	311
Давронов Ш.Р., Муродова У.М. Анализ стандартов и протоколов в сфере интернета вещей усовершенствование модели передачи данных	319

KREDIT-MODUL TIZIMI BO‘YICHA TA’LIM OLAYOTGAN TALABALARNING MUSTAQIL ISHINI TASHKIL ETISH

*Xolmatova S.K.
CHDPU Bolalar sporti kafedrasи*

Tayanch so‘zlar: kredit-modul, pedagogika, talab, shart, mustaqil ta’lim, talaba, jarayon, tatbiq, intelektual, salohiyat, kadr, omil.

Ключевые слова: кредитный модуль, педагогика, потребность, условие, самостоятельное обучение, студент, процесс, применение, интеллектуальный, потенциал, кадры, фактор.

Key words: credit module, pedagogy, requirement, condition, independent education, student, process, application, intellectual, potential, personnel, factor.

Mamlakatimizda ta’lim sohasida bo‘layotgan o‘zgarishlar, ya’ni qabul qilingan qonun va farmoyishlar jamiyatimiz ravnaqiga ijobiy ta’sir qilishi shubhasizdir. Ular mamlakatning intellektual salohiyatini oshirishda, davlat ta’lim standarti talablariga javob bera oladigan, yetuk, raqobatbardosh kadrlar tayyorlashda muhim omil hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5847-son farmonida .... oliy ta’lim mazmunini sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarish, ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarining barqaror rivojlanishiga munosib hissa qo‘sadigan, mehnat bozorida o‘z o‘rnini topa oladigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash tizimini yo‘lga qo‘yish belgilab qo‘yilgan[1]. Ayniqsa, ta’limning oliy ta’limi tizimi bosqichidagi yangiliklar boshqa jarayonlardan o‘zining tizimliligi, izchilligi va uzviyligi bilan ajralib turadi. Oliy ta’lim muassasalari jamiyatimizga ijodiy tafakkurga ega, bilim salohiyati yuqori bo‘lgan, malakali mutaxassislarni yetkazib berishi bilan o‘ziga xos o‘rin tutadi. Buning uchun, albatta, talabalarga nazariy bilim beradigan pedagoglarning kasbiy tayyorgarlik darajasiga e’tibor qaratilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Oliy ta’lim tizimining birinchi bosqichida ta’lim dasturlari maktabgacha ta’lim tashkilotlari va umumiy o’rta ta’lim tizimi bilan uzlusizlik va uzviylikni ta’minlagan holda talabaning o‘quv rejasidagi fanlar bloklarini (gumanitar, matematik va tabiiy-ilmiy; umumkasbiy ixtisoslik hamda qo‘sishimcha) o‘zlashtirishlarini nazarda tutadi.

Hozirgi kunda oliy ta’lim tizimida dars beradigan pedagogik yo‘nalishlar bo‘yicha bo‘lg‘usi o‘qituvchilarni tayyorlashda ta’lim mazmuni kredit modul tizimi asosida tashkil etilishi, uni tarkibidagi mustaqil ta’lim ishlarini tashkil etish, uning samaradorligini ta’minlashga yetarli darajada e’tibor berilmayotganligi bois, mazkur jarayonga ijodiy yondashishni talab etadi.

“Pedagogika” yo‘nalishi kredit tizimi (kredit-modul tizimi) bo‘yicha tahsil olayotgan talabalarning mustaqil ishlarini tashkil etish quyidagilar asosida amalga oshiriladi: [3]

- oliy o‘quv yurtidan keyingi kasbiy faoliyatga ixtisoslashgan ta’lim modullariga muvofiq;
- oliy ta’lim tizimi tomomnidan u yoki bu pedagogik ta’lim yo‘nalishi uchun ishlab chiqilgan namunaviy o‘quv rejaga muvofiq;
- oliy o‘quv yurti ichki nizomiga muvofiq;
- mutaxassisliklar (yo‘nalishlar), fanlar bo‘yicha o‘quv-uslubiy majmualarni ishlab chiqish va ularning elementlarini nashr etish bo‘yicha uslubiy ko‘rsatmalar asosida;
- fan dasturlari mazmunida berilgan mustaqil ta’lim ishlari mavzulari va boshqalarga muvofiq.

Fanlarning ish dasturlarini (sillabus) ishlab chiqish uchun mas’ul bo‘lgan o‘qituvchi mustaqil ishning o‘rni va turlarini belgilaydi. Talabalarning mustaqil ta’lim ishi mavzularini belgilashda uning ta’lim jarayoniga muvofiqligi nuqtai nazaridan sillabusni fan dastur va o‘quv rejaga mosligini tekshirish orqali amalga oshiriladi. Mustaqil ta’lim ishlarini tashkil qilishni tartibga soluvchi ta’lim tizimidagi huquqiy-normativ hujjalarda belgilangan umumiy mezonlar asosida amalga oshirilishi kerak:

- fanlarning ishchi dasturlari to‘g‘risidagi Nizom talablariga rioya etilishi;
- o‘quv kursi bo‘yicha fanning ish dasturlarida belgilangan mustaqil ta’lim bo‘limining izohlari (mustaqil ta’lim ishini tayyorlash) to‘g‘risida ma’lumotlar mavjudligi;
- o‘quv kursi bo‘yicha har bir mustaqil ta’lim ishlariga qo‘yiladigan ballarni taqsimlash talablariga muvofiqligi;

- o‘quv jarayoni va mustaqil ta’lim ishlarini talabalar tomonidan tayyorlanishini nazorat qilish va ular faoliyatini baholash mezonlari va standartlarining izchilligi;
- o‘quv kursini tugatish qoidalarini, uzrli sabablarga ko‘ra darsni qoldirgan yoki individual jadval bo‘yicha o‘qiyotgan talabalar bilan ishlash jadvalini tavsiflashda batafsil va aniqlik kiritilganligi.

Muayyan fan bo‘yicha mustaqil ish o‘rnini belgilashda quyidagi jihatlarga e’tibor berish kerak: [2]

- topshiriqlarning mashg‘ulot turiga, shuningdek, uning maqsad va vazifalariga muvofiqligi;
- talabalarning, ayniqsa, birinchi kurs talabalarining yosh xususiyatlari va imkoniyatlariga, shuningdek, mustaqil ishslash ko‘nikma va tajribasiga muvofiqligi;
- mustaqil ish bo‘yicha topshiriqlarning ta’lim jarayonini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalariga muvofiqligi;
- mustaqil ish uchun topshiriqlarning turlari bo‘yicha xilma-xilligi;
- talabalarning mustaqil ishini baholash usullari (ularni baholash mezonlari va ko‘rsatkichlarini aniqlashning tizimliligi);
  1. topshiriqlar fan mazmuniga muvofiqligi;
  2. talablar mustaqil ta’lim ishlarini amalga oshirish uchun ularga berilgan vaqtning yetarligi va boshqalar).

Uchinchi va undan keyingi kurs talabalari uchun barcha turdagи mustaqil ishlar ixtisoslashgan va amaliyotga yo‘naltirilgan bo‘lishi kerak. O‘qituvchilar ish turlarini bajarishga qo‘yiladigan talablarni aniqlab olishlari va ular asosida talabalarni baholash mezonlari va ko‘rsatkichlari aniq belgilab qo‘yiladi.

Tom ma’noda talabalarning mustaqil ishi samaradorligini oshirishning quyidagi shartlariga e’tibor qaratilsa maqsadga muvofiq bo‘ladi:

1. Dars va mustaqil ishlarning to‘g‘ri uyg‘unligini ta’minlash. O‘quv rejasini optimal tuzilish nafaqat individual kurslarni o‘rganish ketma-ketligi, balki auditoriya va mustaqil ish o‘rtasidagi oqilonqa muvozanat nuqtai nazaridan ham zarur. Bu yerda har xil turdagи mustaqil ishlarning, masalan, kurs loyihalari va ishlari, hisoblash va grafik ishlari va boshqa vazifalarning mehnat zichligini to‘g‘ri aniqlash muhim rol o‘ynaydi. Bunday rejani tayyorlashdan oldin talabaning vaqt budgeti, uslubiy adabiyotlar mavjudligi va ta’lim tizimidagi milliy an’analarni hisobga olish jiddiy o‘rganilishi kerak.

2. O‘quvchilarning darsda va undan tashqarida ishini uslubiy jihatdan to‘g‘ri tashkil etish. Talaba va o‘qituvchi o‘rtasidagi munosabatlarni bosqichma-bosqich o‘zgartirish muhimdir. Agar birinchi yillarda o‘qituvchi faol ijodiy

pozitsiyaga ega bo'lsa va talaba ko'pincha uning izdoshi bo'lsa, u holda ular yuqori bosqichga o'tayotganda, bu ketma-ketlik talabani mustaqil ishlashga va o'z-o'zini tarbiyalashga faol intilishga undash uchun deformatsiyalanishi kerak. Mustaqil ish topshiriqlarini bajarish insonni fikrlashga, tahlil qilishga, sharoitlarni hisobga olishga, vazifalar qo'yishga, yuzaga kelayotgan muammolarni hal qilishga o'rgatishi kerak, ya'ni mustaqil ish jarayoni astasekin ijodiy jarayonga aylanishi kerak. Bunda yangi axborot texnologiyalari yordam berishi mumkin. Tajriba shuni ko'rsatadiki, talaba zamonaviy dasturiy paketlardan foydalanganda yoki u yoki bu muammoning yechimini o'zi dasturlashtirganda o'ziga yuklangan masalalarni (kurs va diplom loyihalari, test topshiriqlari, turli uy vazifalari) katta qiziqish bilan hal qiladi. Uni yechish jarayonida u mavzu mohiyatini chuqr tushunadi, adabiyotni o'rganadi, uni hal etishning maqbul yo'llarini izlaydi. Bu qiziqish bilan rag'batlantirish. Ushbu bosqichdan so'ng o'quvchini hamkasblar va o'qituvchilar tomonidan bajarilgan ishlarga qiziqish ko'rinishida rag'batlantirish kerak (o'qituvchining maslahatlari, bajarilgan vazifalar bo'yicha «talaba reytingi» haqida ma'lumot va boshqalar).

3. Mustaqil ish jarayonini ijodiy jarayonga aylantirish maqsadida talabani kerakli uslubiy materiallar bilan ta'minlash. Oliy ta'limdagи mavjud holat talabalarni markaziy nashriyotlarda chop etilayotgan zarur adabiyotlar bilan ta'minlash imkonini bermayapti. Bunday holda, hozirda qisman joriy etilayotgan o'qituvchilarning ma'ruza materiallarining elektron nashrlariga o'tish tavsiya etilishi kerak. Shu bilan birga, talabalar bilan muloqot qilishning ushbu usuliga o'tish bunday nashrlarni uslubiy ish deb hisoblash va ro'yxatdan o'tkazish, ularga mualliflik huquqini kengaytirish imkonini beradigan chora-tadbirlarni ishlab chiqishni (ehtimol, bu bizning ichki universitetlarimiz, shu jumladan, bizning ichki universitetlarimizdagi vazifalardan biri) ishlab chiqishni talab qiladi. Bundan tashqari, kuchli axborot manbai – Internet saydlarida mavjud. Yangi texnologiyalarni joriy etish variantlaridan biri elektron darsliklarni yaratish va ulardan foydalanish bo'lishi mumkin, bu sizga o'zgaruvchan misollar va statistik ma'lumotlar ko'rinishidagi dastlabki ma'lumotlarni doimiy ravishda yangilash, modellarning parametrlarini o'zgartirish imkonini beradi, bu esa ularni yaxshiroq tushunishga yordam beradi. Xususiyatlari. Elektron darslikdan foydalanish o'quv fanlari bilan bir qatorda ilmiy-tadqiqot va o'quv-uslubiy ishlarning o'zaro bog'liqligini mustahkamlaydi.

4. Mustaqil ishning tashkil etilishi va borishini nazorat qilish va uni sifatli bajarilishi uchun talabani rag'batlantirish. Bu holat u yoki bu shaklda birinchи uchtasida albatta bo'lishi kerak, shunda nazorat unchalik ma'muriy emas,

balki to‘laqonli didaktik shartga aylanib, umuman talabalarning mustaqil ishi samaradorligiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” gi PF-5847-son farmoni.
2. Сайфуров Д.М. Касб- хунар ўқитувчилари малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш тизимида масоғдан ўқитишнинг илмий-услубий асослари: Автореф. дис. ... пед. фан. ном. – Т.: 2005. – 23 б.
3. Магзумов П.Т. Педагогические основы трудового становления личности школьников: Автореф. дис ... докт.пед.наук. – Т.: 1991. - 41 с.

РЕЗЮМЕ

Mazkur maqola kredit-modul tizimi bo‘yicha ta’lim olayotgan talabalarning mustaqil ishilarini samarali tashkil etishga bag‘ishlangan bo‘lib, unda mustaqil ta’lim ishlarini tashkil etish talablari va shartlari borasida fikr yuritiladi.

РЕЗЮМЕ

Данная статья посвящена эффективной организации самостоятельной работы студентов, обучающихся по кредитно-модульной системе, и рассматривается требования и условия организации самостоятельной учебной работы.

SUMMARY

This article is dedicated to the effective organization of independent work of students studying under the credit-module system, and it discusses the requirements and conditions for organizing independent educational work.